

**“Қосшы қаласы “ №3 жалпы орта білім беру мектебі”
КММ педагог-психологтың 2024-2025 оқу жылы
бойынша II жарты жылдықта жүргізілген
жұмыстардың есебі**

Мектеп психологтары:

**Әбу Л.С.
Каиркенова Г**

**«Қосшы қаласы « №3 жалпы орта білім беру мектебі» КММ – індегі
психологиялық қызметтің 2024-2025 оқу жылы бойынша ІІ жарты жылдықта
жүргізілген есебі**

Бағыттар бойынша педагог-психолог қызметінің нәтижесі:

Білім беру ұйымының психологиялық қызметі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 25.08.2022 ж. № 377 бұйрығы негізінде «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» (Әділет министрлігінде тіркелген күні 26.08.2022 ж.) психологиялық қызметтің жұмысын жүзеге асыру барысында негізделген, бекітілген жұмыс жоспары бойынша 5 негізгі бағытта жүзеге асырылып келеді.

І. Диагностикалық бағыт бойынша

1. Шмишек-Леонард мінез акцентуациясы.

Мақсаты: тұлғаның мінезінің акцентуациясын анықтау.

Барлық оқушы саны-27

Қатысқаны: 25

Сауалнаманың нәтижесі бойынша: 11 «А» сыныбы

№	ТАЖ	Күні және уақыты	Демонстративтілік	Тірегіп қалушылық	Педантизмділік	Салмақсыздық	Гипертимділік	Дистимділік	Мазасыздық	Циклотимділік	Аффективтілік	Эмотивтілік
1	Адилысина Аиша Ерболовна	13.01.2025 11:33	18	18	6	21	15	3	9	21	24	18
2	Бейсенбай Жұмасұлтан Саматұлы	-										
3	Бейсенғали Мансұр Нұрболұлы	13.01.2025	16	12	14	0	18	3	6	12	12	12
4	Есенәлі Ернұр	13.01.2025	10	12	10	21	21	9	6	12	12	0
5	Ескенов Биржан	13.01.2025	14	12	10	6	18	12	9	9	18	15
6	Жанболат Амира	13.01.2025	12	6	18	3	0	9	6	6	6	3
7	Жолбарысова Нұрсая Маратқызы	13.01.2025	14	14	12	9	12	9	6	21	6	15
8	Исмаил Ғабит Абдуғаппарұлы	13.01.2025	16	6	18	15	6	6	9	12	12	12
9	Кадрбек Ислам Ринатұлы	13.01.2025	8	8	10	0	6	6	3	12	6	12
10	Нұрланұлы Едіге	13.01.2025	2	8	6	3	3	9	0	3	0	3
11	Окен Азамат	13.01.2025	14	10	16	0	15	12	0	15	6	18
12	Рустамқызы Айжан	13.01.2025	12	14	18	18	9	15	9	21	24	21
13	Сержан Қарақат Бакытжанқызы	13.01.2025	12	16	14	12	12	6	3	9	18	12

14	Таятқан Айбар	13.01.2025	2	6	6	0	3	9	3	0	0	3
15	Түлегенов Санжар Қайратович	13.01.2025	14	10	16	6	6	12	6	6	6	9
16	Хайсин Сырым	13.01.2025	4	8	4	15	0	24	6	9	18	3
17	Халиков Бекарыс Алшынбайұлы	13.01.2025	4	10	16	21	6	12	18	18	24	15
18	Қайнарханқызы Ділбар	13.01.2025	10	18	14	15	12	9	21	21	24	12
19	Қанатбек Аида Бакытжанқызы	13.01.2025	14	18	16	18	9	15	12	15	12	15
20	Қожағелді Нұрсәуле Максатқызы	13.01.2025	10	18	12	21	21	9	12	18	24	18
21	Құмарбекқызы Айсауле	13.01.2025	14	12	16	15	9	15	15	12	18	9
22	Ұлықпанкакім Еркәнат Ардақұлы	13.01.2025	14	10	12	21	18	9	6	21	12	12
23	Әбдімәжілділі Темірлан	13.01.2025	14	12	22	6	9	18	6	12	6	9
24	Әділхан Тасқын	13.01.2025	8	8	14	3	0	12	3	9	6	6
25	Әлі Нұрасыл Нұрланұлы	13.01.2025	16	12	12	9	18	3	3	15	6	12
26	Әшімәлі Әліби Басқанұлы	13.01.2025	14	16	20	12	15	9	3	12	24	9

Сауалнаманың нәтижесі бойынша: 11 «Ә» сыныбы

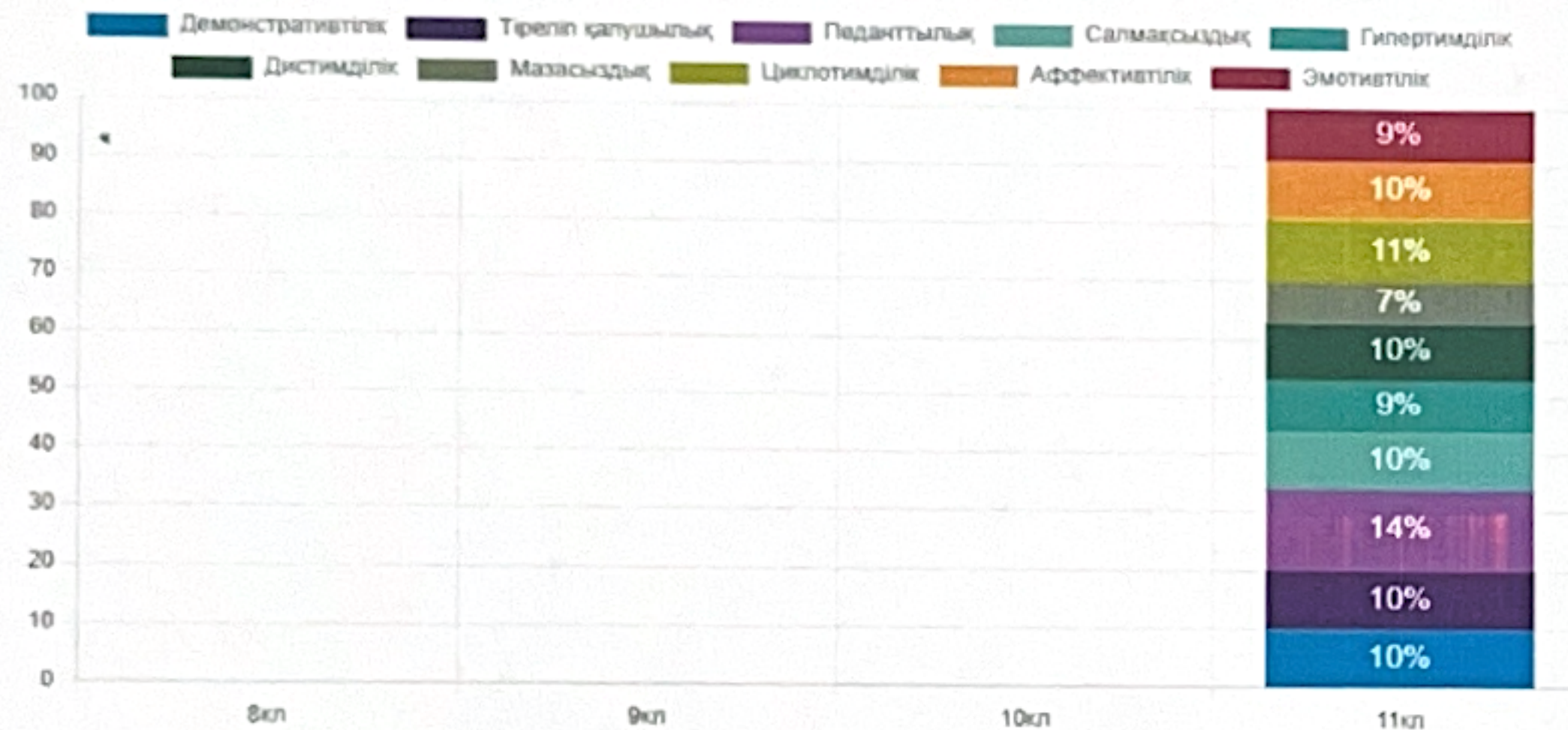
Барлық оқушы саны-18

Қатысқаны: 18

	ТАЖ	Күні және уақыты	Демонстративтілік	Тірегіп қалушылық	Педантизмділік	Салмақсыздық	Гипертимділік	Дистимділік	Мазасыздық	Циклотимділік	Аффективтілік	Эмотивтілік
1	Абдыкаримов Жұлдызай	-										
2	Ақатай Ерәлі	10.02.2025 22:35	10	4	16	6	3	12	3	9	0	6
3	БАТЫРХАН АҚБОТА	10.02.2025 22:37	8	8	16	3	3	9	3	9	0	6

	БАУЫРЖАНҚЫЗЫ											
4	Ержанова Маржан Ернарқызы	10.02.20 25.14.01	14	10	10	9	12	12	15	15	12	15
5	Кәбішев Ернұр Ерланұлы	10.02.20 25.11.34	8	6	12	3	3	9	6	6	0	3
6	Кетисхан Нұрасыл	10.02.20 25.22.39	4	4	16	3	0	12	3	0	0	3
7	Қошқынбаева Арай Думанқызы	10.02.20 25.11.26	12	8	8	12	18	3	6	21	18	18
8	Мәліюқызы Керемет Мәліюқызы	10.02.20 25.22.40	8	8	22	6	0	15	6	9	6	3
9	Сәкен Хажымұхан	10.02.20 25.11.49	10	10	14	18	12	6	9	9	6	9
10	Төлеубай Ақниет Алішерқызы	10.02.20 25.22.41	10	10	20	9	6	12	6	12	6	9
11	Талғатбек Алинұр Бақтырұлы	10.02.20 25.22.42	8	4	14	3	0	9	6	9	0	3
12	Төлеукадырова Жамия Ерлановна	10.02.20 25.22.42	6	4	22	6	6	12	9	6	12	9
13	Холжолбақызы Айлана	10.02.20 25.11.33	16	18	20	18	18	15	9	24	24	15
14	Шайхман Мейірахан Еркінұлы	10.02.20 25.10.38	20	18	16	18	21	9	24	15	12	24
15	ГАБИТ САЛТАНАТ НОЯНҚЫЗЫ	10.02.20 25.15.41	18	10	16	21	9	15	9	18	18	12
16	ҚАЙРАТ НАЗГУЛ ДУЛАТҚЫЗЫ	10.02.20 25.22.38	10	12	20	12	9	12	9	12	12	6
17	Қарабаев Бақсаулет Фархатұлы	10.02.20 25.10.24	16	14	22	15	21	15	6	15	18	12
18	Құлымбай Жандос Абдехалиұлы	10.02.20 25.22.36	8	4	20	3	0	9	6	6	0	3

Қорытынды: 11 сыныптар бойынша Шмишек-Леонард мінез акцентуациясын анықтау барысында барлығы 42 оқушы қатысты. Оқушылардың 14%-педанттық типі анықталған. **Педантты тип.** Қаттылығымен, психикалық процестердің инерттілігімен, көтерілу қиындығымен, травмалық оқиғалардың ұзақ күйзелісімен сипатталады. Ұқыпты, адал, жоспарды қатаң ұстануға бейім, іс-әрекеттерді орындауда асықпай, табандылықпен, жұмыстың жоғары сапасы мен ерекше дәлдікке бағытталған, жиі өзін-өзі тексеруге, орындалған жұмыстың дұрыстығына күмәндануға, күңілдегіштікке, формализмге бейім. Басқа адамдарға көшбасшылықты қуана береді. 11%-ы **циклотимді тип.** Гипертимді және дистимді

күйлердің ауысуымен сипатталады. Оларға жиі ауық-ауық көңіл-күй өзгерістері, сондай-ақ сыртқы оқиғаларға тәуелділік тән. Қуанышты оқиғалар оларда гипертимді сипаттарын тудырады: қызметтің қызуы, көп сөйлеушілік, идеялардың секіруі; қайғылы - реакциялар мен ойлаудың қысқаруы, баяулауы, сондай-ақ олардың айналадағы адамдармен қарым-қатынас жасау мәнері жиі өзгереді. Көтерілу кезеңінде достарының болуын қалауға, компанияда болуға ниет білдірілді. Көңіл-күй өзін-өзі бағалауға әсер етеді.

2. Е.К.Климовтың дифференциалды-диагностикалық сауалнамасы

Зерттеу барысында қолданылған әдіс

- Е.К.Климовтың дифференциалды-диагностикалық сауалнамасы
Максаты: оқушылардың кәсіби қызығушылығымен бейімділігін анықтау.
Барлық оқушы саны-26
Қатысқаны: 13
Сауалнаманың нәтижесі бойынша: 11 «А» сыныбы

№	ТАЖ	Күні және уақыты	Адам-табиғат	Адам-техника	Адам-белгілік жүйе	Адам-көркем бейне	Адам-адам
1	Адилъсинова Аиша Ерболовна	27.11.2024 14:41	38%	38%	38%	75%	63%
2	Бейсенғали Мансұр Нұрболұлы	27.11.2024 14:21	75%	63%	63%	13%	38%
3	Ескенов Биржан	27.11.2024 19:12	25%	38%	63%	50%	75%
4	Нұрланұлы Едіге	27.11.2024 20:17	50%	25%	75%	63%	38%
5	Рустамқызы Айжан	27.11.2024 19:26	75%	13%	38%	63%	63%
6	Хайсин Сырым	27.11.2024 19:15	63%	50%	38%	63%	38%
7	Қайнарханқызы Ділбар	27.11.2024 14:10	75%	38%	38%	38%	63%
8	Қанатбек Аида Бақытжанқызы	27.11.2024 14:56	50%	63%	25%	50%	63%
9	Қожагелді Нұрсәуле	27.11.2024	63%	50%	0%	75%	63%

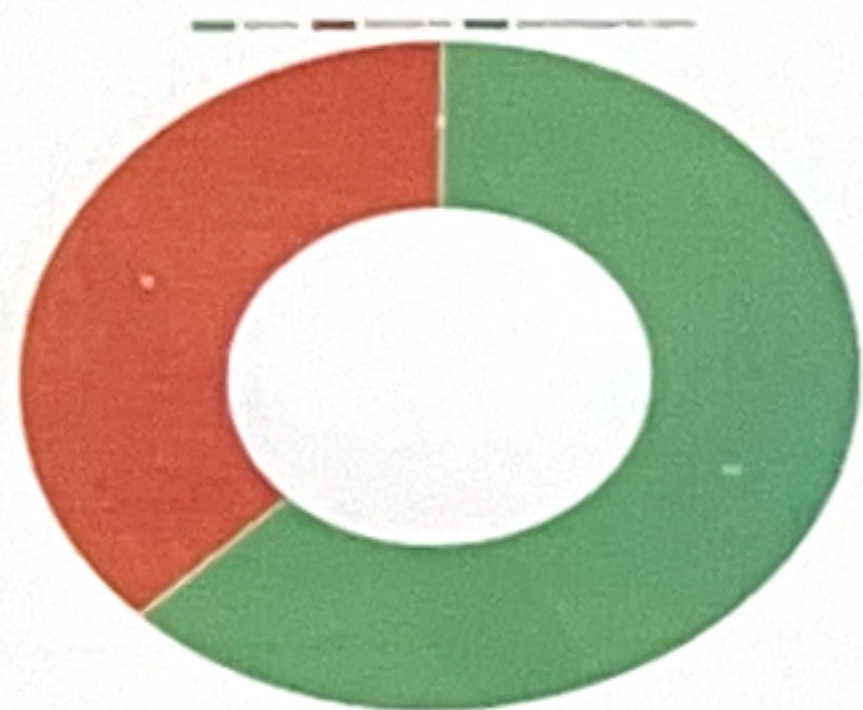
	Максатқызы	19:25					
10	Құмарбекқызы Айсауле	27.11.2024 14:13	38%	63%	25%	75%	50%
11	Ұлықпанкакім Ерманат Ардақұлы	27.11.2024 14:47	13%	63%	63%	50%	63%
13	Бейсенбай Жұмасұлтан Саматұлы	Диагностикадан бас тартты					

Қорытынды: жалпы сынып бойынша аталған әдістемеде көрсетілген жауаптарды таңдау барысында 4 оқушы нақты бір мамндықты таңдаған, қалған 9 оқушының таңдауы екі немесе одан да көп мамандық типтеріне түскендігі байқалады. Соның ішінде 4 оқушы, 33%- Адам-табиғат типін таңдаған. «Адам-Адам» типін-3 оқушы таңдаған. «Адам-көркем бейне» типін-3 оқушы таңдаған.

Сауалнаманың нәтижесі бойынша: 11 «Ә» сыныбы

Барлық оқушы саны-18

Қатысқаны: 10

№	ТАЖ	Күні және уақыты	Адам-табиғат	Адам-техника	Адам-белгілік жүйе	Адам-көркем бейне	Адам-адам
1	Ержанова Маржан Ернарқызы	25.11.2024 08:48	50%	25%	13%	88%	75%
2	Қабиев Ернұр Ерланұлы	25.11.2024 08:45	75%	50%	63%	25%	38%
3	Кенжехан Нұрасыл	25.11.2024 08:47	38%	75%	63%	25%	50%
4	Қошкинбаева Арай Думановна	25.11.2024 08:44	25%	50%	38%	88%	50%
5	Тажибай Акинет Алишерқызы	25.11.2024 08:45	75%	13%	38%	63%	63%
6	Талғатбек Алинұр Бахтиярұлы	25.11.2024 08:47	63%	13%	63%	63%	50%
7	Толеукадырова Жамиля Ерлановна	25.11.2024 08:42	25%	38%	75%	50%	63%
8	Шайхман Мейіржан	25.11.2024	38%	25%	88%	25%	75%

	Еркінұлы	09:19					
9	Ғабит Салтанат Ноянқызы	25.11.2024 08:44	63%	50%	13%	63%	63%
10	Құлыпбай Жандос Абдыхалиұлы	25.11.2024 08:45	13%	75%	38%	88%	38%

Қорытынды: жалпы сынып бойынша аталған әдістемеде көрсетілген жауаптарды таңдау барысында 4 оқушы нақты бір мамндықты таңдаған, қалған 6 оқушының таңдауы екі немесе одан да көп мамандық типтеріне түскендігі байқауға болады. «Адам-табиғат» типін-2 оқушы таңдаған болса, «адам-мехника» типін-2 оқушы таңдаған. «Адам-көркем бейне» типін-4 оқушы, 33%-ын құрады.

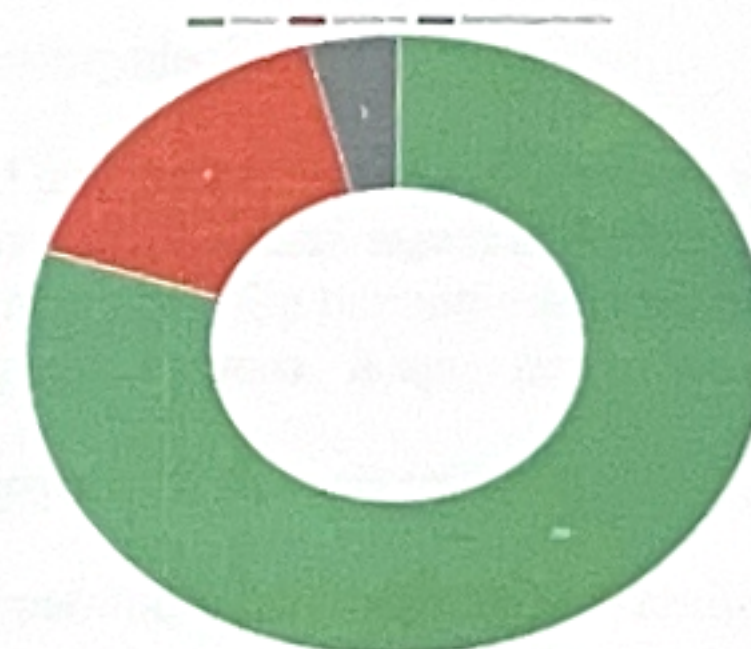
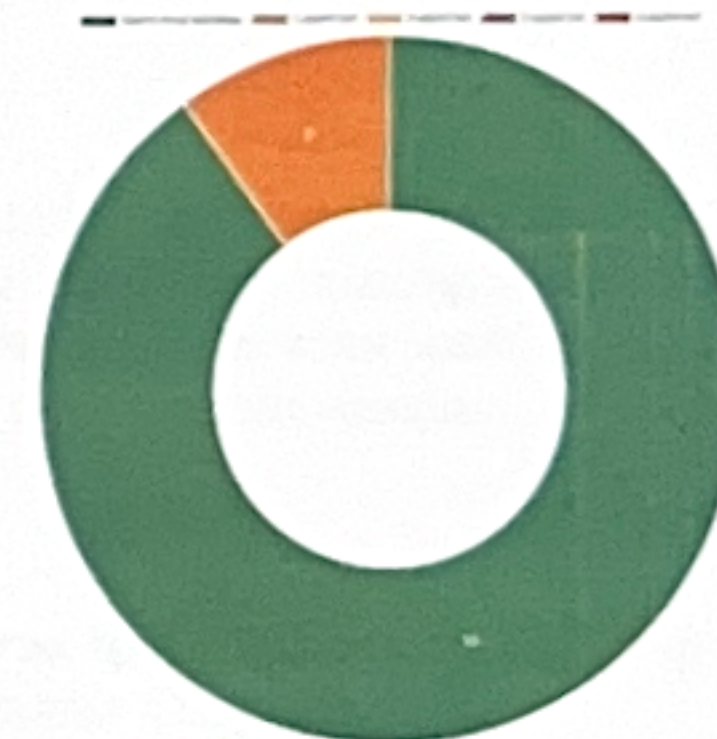
3. Айзенктің психикалық күйлерді өзін-өзі бағалауы

Масқаты: мазасыздық, фрустрация, агрессивтілік, қаттылық сияқты психикалық қасиеттердің деңгейін анықтау

Барлық оқушы саны-26

Қатысқаны: 13

Сауалнаманың нәтижесі бойынша: 9 «В» сыныбы

Параллельдер	Деңгейлер	Мазасыздық	Фрустрация	Агрессивтілік	Ригидтілік
) сынып	Табылмады	50% 10 адам.	80% 16 адам.	65% 13 адам.	55% 11 адам.
	Орташа дәреже	50% 10 адам.	15% 3 адам.	30% 6 адам.	45% 9 адам.
	Жоғары дәреже	0% адам.	5% 1 адам.	5% 1 адам.	0% адам.
барлығы	Табылмады	50% 10 адам.	80% 16 адам.	65% 13 адам.	55% 11 адам.
	Орташа дәреже	50% 10 адам.	15% 3 адам.	30% 6 адам.	45% 9 адам.
	Жоғары	0% адам.	5% 1 адам.	5% 1 адам.	0% адам.

дәреже адам. 1 адам. 1 адам. адам.

Қорытынды: Айзенктің психикалық күйлерді өзін-өзі бағалауы тестын алу барысында 16 адам 80%-ы фрустрация анықталды. 10 адамда орташа мазасыздық белгіленді. Регидтілік 45%-ы қасиеттері анықталды.

4. 9 сынып оқушыларының мамандықты қалауын анықтауға жүргізілген диагностикалық зерттеудің анықтамасы

Зерттеудің мерзімі: 12. 03. 2025ж

Зерттеудің тақырыбы: Голланд әдістемесі бойынша Кәсіпті қалау

Зерттеудің мақсаты: Адамның жеке тұлғалық ерекшеліктеріне байланысты қандайсаладағы мамандықтарға жақын екенін анықтау.

Зерттеудің әдісі: диагностика /тест/

Зерттеуге қатысқан класс: 9

Қатысқаны: 26

Зерттеудің барысы:

Д.Голланд ұсынған әлеуметтік бағыттылық типін анықтау тестін алдын-ала даярлаған бланкі таратып беріледі. Бланкіде әр түрлі мамандықтар жұптастырылып келтірілген. Әр пардан өзіңіз таңдаған немесе жоғары бағалаған мамандықтың біреуін алыңыз. Жауап парағына оқушылар өз таңдауларын жазады.

Зерттеудің нәтижесінде:

Қорытындысын өңдеуде зерттелінушінің таңдаған әр жұптағы бірдей әріптер саны есептелініп нәтижесінде әр тип бойынша анықталды. Олар:

Ескерту: оқушылардың кейбірінде 2 немесе одан да көп типке жатады.

№	Оқушының аты-жөні	I	II	III	IV	V	VI
1	Агдавлетова Амина Болатовна	+				+	
2	Айберген Ахмет		+				
3	Алиев Акрам Надирович			+			
4	Әбдіқадыр Аружан Ерханқызы			+			
5	Әлиакбар Данияр Әбілханұлы		+			+	
6	Бахтжон Нағима Бегзодқызы				+		
7	Дүйсенби Мұхаммед Дидарұлы			+	+		
8	Жимахан Мадина Нұрболқызы			+			
9	Жұмақан Мадина Даниярқызы	+					

10	Илесбеков Альтаир Габитович	+					
11	Калманбет Жансезім Сайлыбайқызы				+		
12	Кусманов Нуркелди Серикбекович				+	+	+
13	Казахбаева Акмейр Молдияровна	+				+	
14	Куралбекова Раушан Дауреновна		+				+
15	Мадениет Ислам Асхатұлы	+				+	
16	Мәлікқызы Кәусар	+			+		
17	Сагындиқов Кожа-Ахмет Азатович					+	
18	Саритаев Ибраһим Семетайұлы	+			+	+	
19	Серік Амиржан Айбекұлы			+			
20	Талғат Тацат Алматұлы			+			
21	Тойшыбеков Досымжан Ерболович		+	+			
22	Шаймардан Дидар Қайратбекқызы			+			
23	Кузманов Болат Абзалович						+
		7	4	8	6	7	5

Ескерту: кейбір оқушыларда 2 тип кездеседі

Бұл оқушыларға мынадай мамандық иелері болуға болады:

1.Реалистік тип. Ақиқатқа бағытталған, эмоциясы тұрақты, барлық нәрсеге байсалдылықпен қарайды. Әлеуметтік мақсаттар мен міндеттерді және құндылықтарды мойындайды, нақты объектілермен шұғылданады және оларды пайдалану жолдарын іздеп, құндылықтарын арттырады: заттар, құрал саймандар, аңдар және машиналар. Ол абстрактілі ойлаудан, әлеуметтік қарым-қатынастан өзін алыс ұстайды. Бұл ер адам типі, социалды емес, эмоциясы тұрақты, заманына қарай бейімделе алады. Ол ұжымда белсенділік көрсеткендерді және басшыларды жоғары бағалайды, өзі басқарушы рөліне жоламайды. Моторлық қабілеті мол, физикалық ептілігі жоғары, нақты кәсіппен айналысқанды жөн көреді. Бұл типтер көбінесе математикаға жақын, ауызша сөзге жоқ, психомоторлық жұмыстарға қабілетті. Ол негізінен техника және спорт саласында көп табыстарға жетеді. Бұл тип өкілдері өмірге көзқарасы жайбарақат, шешім қабылдауда басқаларға тәуелді. Олар келсі мамандықтарда шеберлікке тез жетеді: механик, инженер, электрик, агроном, бағбан, жүргізуші және т.б.

2. Интеллектуалды тип. Көпшіл емес, тәуелсіз, өзіндік ерекшелігі бар, қызыққыш, интровертті. Қоршаған орта проблемаларын шешумен айналысады, адамдарға қол ұшын беріп, көмектесуге барлық уақытта даяр.Тұлғаның ақыл-ойы талдамалығымен, ұтымдылығымен, тәуелсіздігімен ерекшеленеді. Теориялық құндылықтарды жоғары бағалайды, қиялы дамыған, танымдық қабілеттілігі жоғары. Олардың тілдік қатынасқа және вербальды емес қатынастарға қабілеттері бірдей үйлесімді дамыған. Ақыл-ойы нақты, шығармашылық іс-әрекеттер саласында жетістікке жете алады.Әлеуметтік және моторлық дағдылары бірдей дамыған, интеллектуал. Олар ғылыми тұрғыдағы мамандықтарды таңдайды: ботаника,

астрономия, физика, математика т.б. фундаментальдық ғылымдармен шұғылдана өте табысты болады.

3. Әлеуметтік тип. Қоршаған ортамен байланыс орнату үшін өз алдына қарым-қатынаста болуды мақсат етіп қояды және өзінің коммуникативтік дағдыларын дамыту үшін басқа адамдардың мінез-құлқының ерекшеліктері туралы білімін пайдаланады. Сондықтан қарым-қатынаста айрықша әлеуметтік ептілікті білдіреді. Бұл саладағы өкіл өзінің әлеуметтілігімен, басқаларды тәрбиелеуге қабілеттілігімен, адамгершілігімен, нәзіктігімен, психологиялық көңіл-күйімен ерекше көрінеді. Проблемалы сұрақтарды шешуде интеллектуалды ресурстарға қарағанда эмоциясына, сезіміне көп сүйенеді. Бұл типтегілерге әлеуметтік ортада белсенділік көрсетеді, дегенмен топтардың пікіріне тәуелді. «Ер адам» роліне жарамайды, феминистігі басым. Олардың тіл байлығы жақсы дамыған, бірақ математикалық қабілеті төмен. Мұндай адамдар басқару саласында, өнер және емдеу саласындағы мамандықтарға жақын: дәрігер, мұғалім, психолог, кеңесші, т.б.

4. Конвенциялық тип. Қоршаған ортада қалыптасқан дәстүрлер мен әлеуметтік құндылықтарды, мақсат міндеттерді мойындайды. Бұл типтегілер проблемаға стереотипті, консервативті, тәуелді, сыншыл емес, практикалық және әдептілік көзқараста. Кейбір кездерде кертартпа, нақты және сенімді. Мінез-құлқы байсалды. Оған сөйлеуді және абстракциялануды талап ететін мамандықтары ұнамайды. Конвенциялық типтегілер ауызша сөзге жоқ, керісінше есеп қисапқа жақын. Ол шешен немесе жетекші бола алмайды. Шешім қабылдауда басқа адамдарға тәуелді, өмірге қарапайым көзқараста. Ол құрылымдық жағынан нақты іс-әрекеттермен айналысқанды ұнатады: машинопись, бухгалтер, экономист.

5. Тапқыр тип. Белсенділікті, қызбалықты, құлшынысты, ынта жігерді талап ететін міндеттер мен мақсаттарды таңдайды. Ол интеллектуал, іс-әрекеттерінде қиындықтарға шыдамды, тіл байлығы жақсы дамыған, қарым-қатынаста мінез-құлқы байсалды, тіл табысуға икем, өз-өзіне сенімді және агрессивті. Бұл тұлғалар жауапкершілікті мойнына алуды үлкен қажеттілік деп санайды. Олар үшін адам-адам қатынасы шектеулі, қол жұмыстарын және дене күшін талап ететін жұмыстар тиімсіз. Олар басқаларға әсерлі болатын және жоғары статусқа ие болуға жол ашатын қажеттілігін қанағаттандыратын іс-әрекеттерде табысты болады, яғни, «ер адамға» тән басқарушы ролін атқара алады: басшы, директор, телеоператор, кәсіпкер, сатушы, артист, журналист, дипломат және т.б. мамандықтарды ұнатады.

6. Артистік тип. Қоршаған ортамен қарым-қатынаста өз сезімі мен эмоциясын, интуициясы мен қиялын пайдаланады. Проблеманы шешуде өзінің субъективті фантазиясына сенеді, қиялы мен талғамы арқылы іс жүзіне асырады, өмірге көзқарасы күрделі, бірізді емес, шешім қабылдауда тәуелсіз, қатал. Ол эстетикалық құндылықты бәрінен жоғары қояды, көркем шығармашылыққа ұмтылады. Оның негізгі жетістігі- өнер саласы. Бұл нағыз нақтылы тип, сондықтан оның шығармашылығында ең бірінші кезекте моторлық және вербалдық қабілеттері көрініс береді. Оған «ер адам» кәсібі ұнамайды, мысалы: спорт, машина жөндеу және т.б. Артистік типтегілер тіл қабілеті бай

болғандықтан өнердің ірі жетістіктерін түсіну, қабылдау, ұғынуға мүмкіндіктері мол. Артист өнерлік бейнелерді қоршаған ортадан алады, шығармашылық дарындылығын дамытады. Ол көпшілікпен күнделікті қарым-қатынаста болудан өзін алыс ұстап интроверттік элементтерін көрсетеді. Бұл артист типтегілерге көп пайда алып келеді, шығармашылықты дамыту үшін оларға балалық «Менін» сақтау, еркін ойлау, өзін сыйлату, және мойындату керек. Оларда өмірлік идеал жоғары болады. Артист шығармашылық мамандықты ұнатады: музыка, сурет, әдеби шығарма, фотосурет және т.б.

Ұсыныс: Оқушылардың жеке тұлғалық ерекшеліктеріне байланысты қандай саладағы мамандықтарға жақын екенін айтып беру.

Ата-аналарымен мамандық таңдау жөнінде көбірек әңгімелесу, қызығушылығы бойынша мамандық таңдау

Мамандық таңдау, кәсіби бағдар тақырыбына сынып сағаттарын, тренингтер ұйымдастыру.

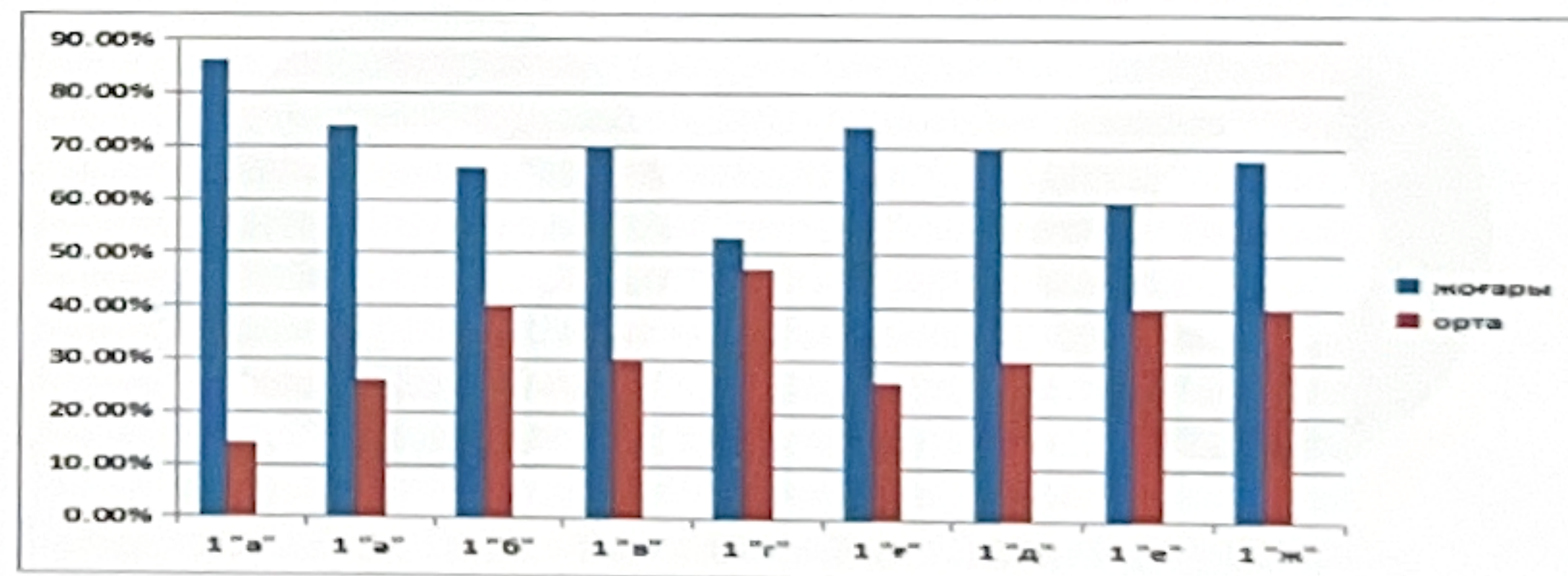
5. Мектепке бейімделу тесті «Бояу әдістемесі»

1-сынып оқушыларының мектепке бейімделуі жөнінде

Мақсаты: оқушылардың мектепке бейімділіктерін анықтау және сабақ барысындағы белсенділіктерін диагностикалау.

Мектебімізде 2024-2025 оқу жылында 1-сыныптардан 9 сынып оқуда. Наурыз айында 1-сыныптардың мектепке бейімділіктерін анықтау мақсатында жоспарға сай оқушылардан екінші рет «Бояу» әдістемесі алынды.

Нәтижесінде, 1 «А» сыныбы бойынша 86%-жоғары деңгей, 14% -орта деңгей, 1 «Ә» сыныбы бойынша 74%- жоғары деңгей, 26%- орта деңгей; 1 «Б» сыныбы бойынша 66%- жоғары деңгей, 34%- орта деңгей; 1 «В» сыныбы бойынша 70%- жоғары деңгей, 30%- орта деңгей; 1 «Г» сыныбы бойынша 53%- жоғары деңгей, 47%- орта деңгей; 1 «Ғ» сыныбы бойынша 74 %- жоғары деңгей, 26%- орта деңгей; 1 «Д» сынып оқушылары бойынша 70 %- жоғары деңгей, 30%- орта деңгей; 1 «Е» сынып оқушылары бойынша 60 %- жоғары деңгей, 40%- орта деңгей; 1 «Ж» сынып оқушылары бойынша 68 %- жоғары деңгей, 32 %- орта деңгей көрсеткіштерін көрсетті.

Қорытынды: "Бояу" психологиялық әдістемесінің екінші рет алынуы оқушылардың мектепке бейімделу үдерісінің оң динамикасын көрсетті. Көптеген оқушыларда эмоционалдық тұрақтылық пен мектепке деген оң көзқарас қалыптаса бастағаны байқалды. Балалардың түсті таңдауындағы өзгерістер олардың мектеп ортасына деген сенімділік пен жайлылық деңгейінің артқанын көрсетеді. Сонымен қатар, кейбір оқушыларда әлі де мазасыздық, тұйықтық және мектепке деген бейімделу қиындықтары байқалады. Бұл балаларға жеке қолдау мен қосымша психологиялық көмек қажет.

Ұсыныс: Психологиялық қолдау көрсету: Бейімделу үдерісінде қиындықтары бар оқушылармен жеке және топтық жұмыстарды жалғастыру; Сынып жетекшілерімен жұмыс: Мұғалімдерге оқушылардың эмоционалдық жағдайын бақылау және қолдау көрсету бойынша ұсыныстар беру; Ата-аналармен тығыз байланыс: Ата-аналармен кездесулер өткізу, балалардың психологиялық бейімделуі бойынша кеңестер беру.

6. Филипптің мазасыздық тесті

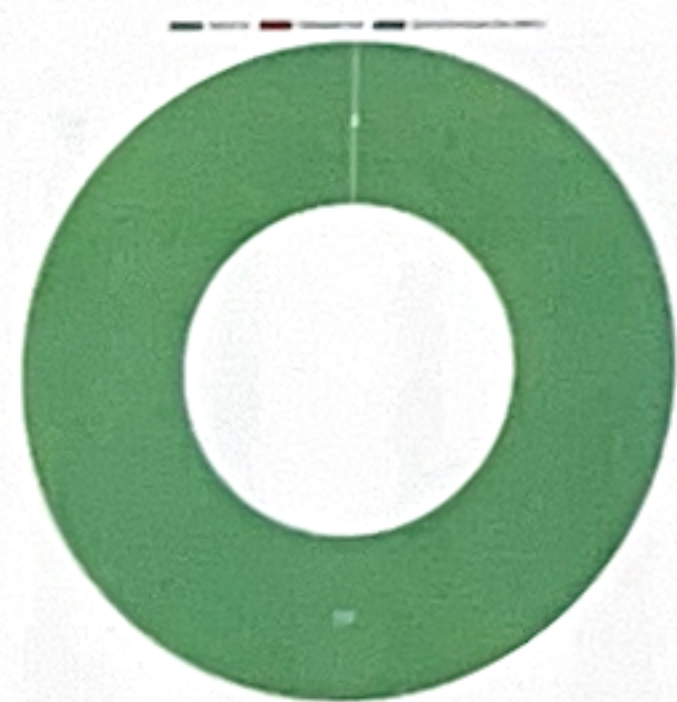
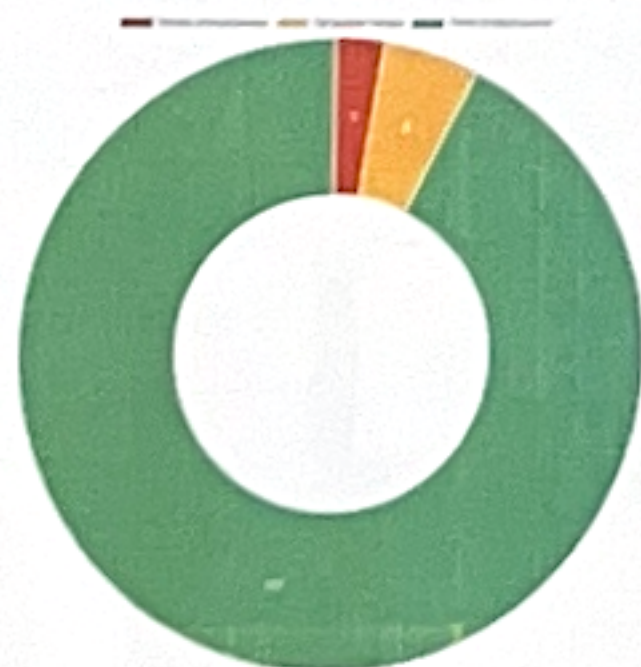
Максаты: Оқушылардың мектеппен байланысты мазасыздануының сипатын зерттеу.

Барлық оқушы саны-23

Қатысқаны: 23

Өндеу нәтижесі бойынша: 8 «А» сыныбы

№	ТАЖ	Күні және уақыт	Мектепте жалпы үрейленуі	Әлеуметтік дағдарысқа алдануы	Жетістік жетудегі талпынысы	Өзін көрсету қорқынышы	Білімді тексеру әрекеті кезіндегі қорқынышы	Айналасындағылар ардаң күткен нәтижесіне қол жеткізе алмау қорқынышы	Қорқынышқа қарсы физиологиялық әрекеттің төмендігі	Мұғалімдермен қарым-қатынаста мәселелерді шешудегі қорқыныштар
1	Абдиқаримова Айғаным Нұрхатовна	14.04.2025 10:03	18%	27%	15%	50%	17%	20%	0%	50%
2	Айтбаева Малика Ержановна	14.04	32%	18%	15%	33%	33%	0%	80%	38%

3	Амангельдинова Іңкар Маратовна	14.04	91%	55%	46%	67%	100%	100%	100%	50%
4	Амантай Бексұлтан Сыздулы	14.04	5%	27%	31%	0%	17%	20%	0%	38%
5	Асылбек Нұрислам	14.04	9%	55%	38%	0%	0%	40%	20%	50%
6	Сабит Ақмарал	14.04	64%	55%	38%	67%	67%	20%	60%	63%
7	Бағыдарқан Саранұр	14.04	91%	64%	46%	67%	100%	100%	100%	63%
8	Бержанов Абылай Шахмаранович	14.04	9%	18%	8%	17%	0%	0%	0%	25%
9	Дүйсенби Мансұр Дидарұлы	14.04	0%	9%	38%	0%	0%	40%	0%	13%
10	Дүйсенби Расул Дидарұлы	14.04	23%	27%	15%	50%	33%	20%	20%	38%
11	Есенбек Назым Бауыржанқызы	14.04	5%	9%	38%	17%	17%	40%	0%	50%
12	Жақан Алпамыс Ерікұлы	14.04	9%	18%	15%	0%	17%	0%	0%	50%
13	Жексенбіқызы Мұбара	14.04	32%	64%	62%	0%	67%	100%	80%	63%
14	Исмакова Бибі	14.04	14%	36%	31%	17%	17%	40%	0%	25%
15	Крутко Рамазан	14.04	45%	36%	31%	67%	50%	60%	20%	25%
16	МАРАТ САНЖАР ДАНИЯРҰЛЫ	14.04	0%	55%	46%	0%	0%	40%	0%	63%
17	Масгут Санжар Азаматұлы	14.04	27%	27%	31%	17%	0%	20%	0%	50%
18	Мұсамат Бақытжан Ғалымжанұлы	14.04	9%	36%	62%	50%	0%	40%	0%	50%

19	Серикешбай Марияш Ерланқызы	14.04	64%	73%	54%	67%	67%	80%	80%	75%
13%										
20	Тельбаева Амина Жумабековна	14.04	73%	73%	54%	100%	83%	100%	100%	75%
19%										
21	Хасенова Айым Жайлауовна	14.04	23%	36%	15%	67%	33%	20%	40%	38%
38%										
22	Қадырхан Ералы Қанатұлы	14.04	59%	9%	31%	100%	83%	60%	40%	63%
10%										
23	Қалмуратова Раушангулжиг Данияровна	14.04	50%	36%	62%	83%	50%	80%	60%	75%
11%										

Қорытынды: Мектептегі жалпы мазасыздық-бұл баланың жалпы эмоционалдық жағдайы мектеп өміріндегі әр түрлі жағдайлармен байланысты формасы. Филипс тесті алу нәтижесі бойынша оқушыларда мектепке жалпы үрейлену байқалмайды. Оқушыларда төмен алаңдаушылық 95% құраса, орташа алаңдаушылық 3%ды қамтыйды.

Жоғары алаңдаушылық	2% 2 адам.	1% 1 адам.	0% адам.
Орташадан жоғары	3% 4 адам.	52% 62 адам.	20% 24 адам.
Төмен алаңдаушылық	95% 114 адам.	48% 57 адам.	80% 96 адам.

Өндеу нәтижесі бойынша: 8 «Б» сыныбы

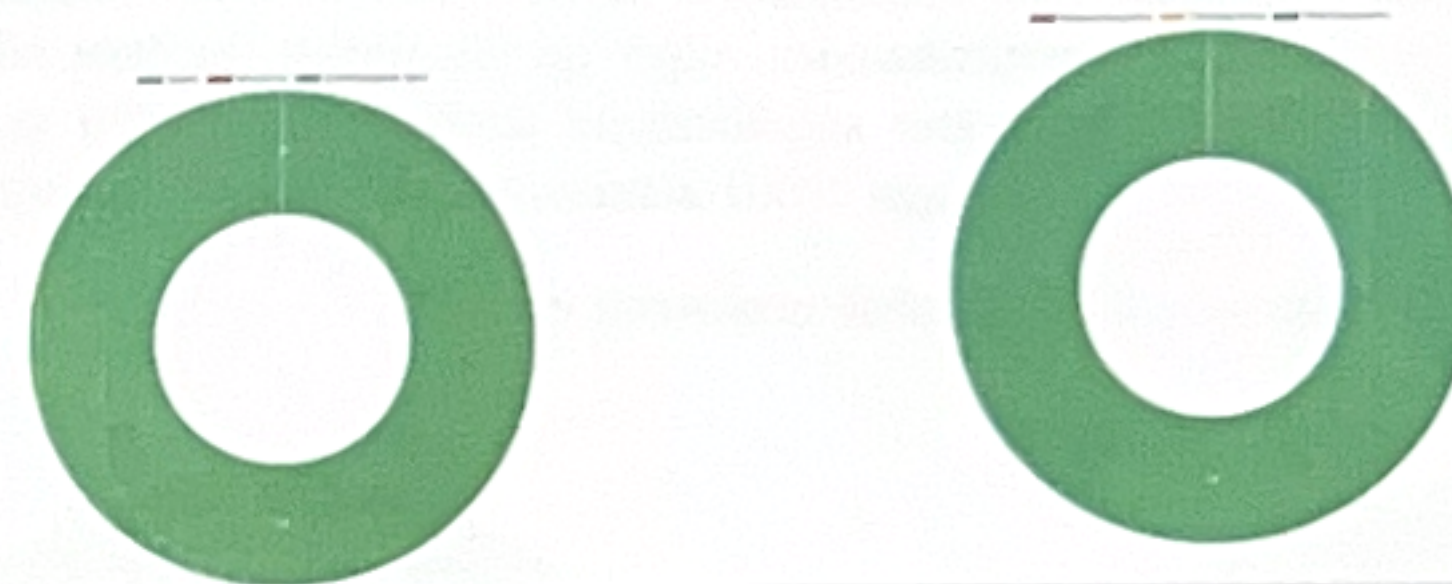
птар	Деңгейлер	Мектепте жалпы үрейленуі	Әлеуметтік дағдарысқа алаңдауы	Жетістікке жетудегі талпынысының фрустрациясы	Өзін көрсету қорқынышы	Білімді тексеру әрекеті кезіндегі қорқынышы	Айналасындағылардың күткен нәтижесіне қол жеткізе алмау қорқынышы	Қорқынышқа қарсы физиологиялық әрекеттің төмендігі	Мұғалімдермен қарым-қатынаста мәселелерді шешудегі қорқыныштар	Барлығы
86 адам.	Жоғары алаңдаушылық	0% адам.	4% 1 адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.
	Орташадан жоғары	0% адам.	58% 14 адам.	21% 5 адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	79% 19 адам.	0% адам.
	Төмен алаңдаушылық	100% 24 адам.	38% 9 адам.	79% 19 адам.	100% 24 адам.	100% 24 адам.	100% 24 адам.	100% 24 адам.	21% 5 адам.	100% 24 адам.

Қатысқан оқушылар саны: 24 оқушы

Қорытынды: Мектептегі жалпы мазасыздық-бұл баланың жалпы эмоционалдық жағдайы мектеп өміріндегі әр түрлі жағдайлармен байланысты формасы. Филипс тесті алу нәтижесі бойынша оқушыларда 100% төмен алаңдаушылық көрсетті.

Өндеу нәтижесі бойынша: 8 «В» сыныбы

Қатысқан оқушылар саны: 24 оқушы

Деңгейлер	Мектепте жалпы үрейленуі	Әлеуметтік дағдарысқа алаңдауы	Жетістікке жетудегі талпынысының фрустрациясы	Өзін көрсету қорқынышы	Білімді тексеру әрекеті кезіндегі қорқынышы	Айналасындағылардың күткен нәтижесіне қол жеткізе алмау қорқынышы	Қорқынышқа қарсы физиологиялық әрекеттің төмендігі	Мұғалімдермен қарым-қатынаста мәселелерді шешудегі қорқыныштар	Барлығы
Жоғары алаңдаушылық	0% адам.	0% адам.	0% адам.	8% 2 адам.	4% 1 адам.	8% 2 адам.	0% адам.	4% 1 адам.	0% адам.
Орташадан жоғары	0% адам.	21% 5 адам.	21% 5 адам.	4% 1 адам.	0% адам.	17% 4 адам.	0% адам.	25% 6 адам.	4% 1 адам.
Төмен алаңдаушылық	100% 24 адам.	79% 19 адам.	79% 19 адам.	88% 21 адам.	96% 23 адам.	75% 18 адам.	100% 24 адам.	71% 17 адам.	96% 23 адам.

Қорытынды: Мектептегі жалпы мазасыздық-бұл баланың жалпы эмоционалдық жағдайы мектеп өміріндегі әр түрлі жағдайлармен байланысты формасы. Филипс тесті алу нәтижесі бойынша оқушыларда мектепке жалпы үрейлену байқалмайды. Оқушыларда төмен алаңдаушылық 100% құрады.

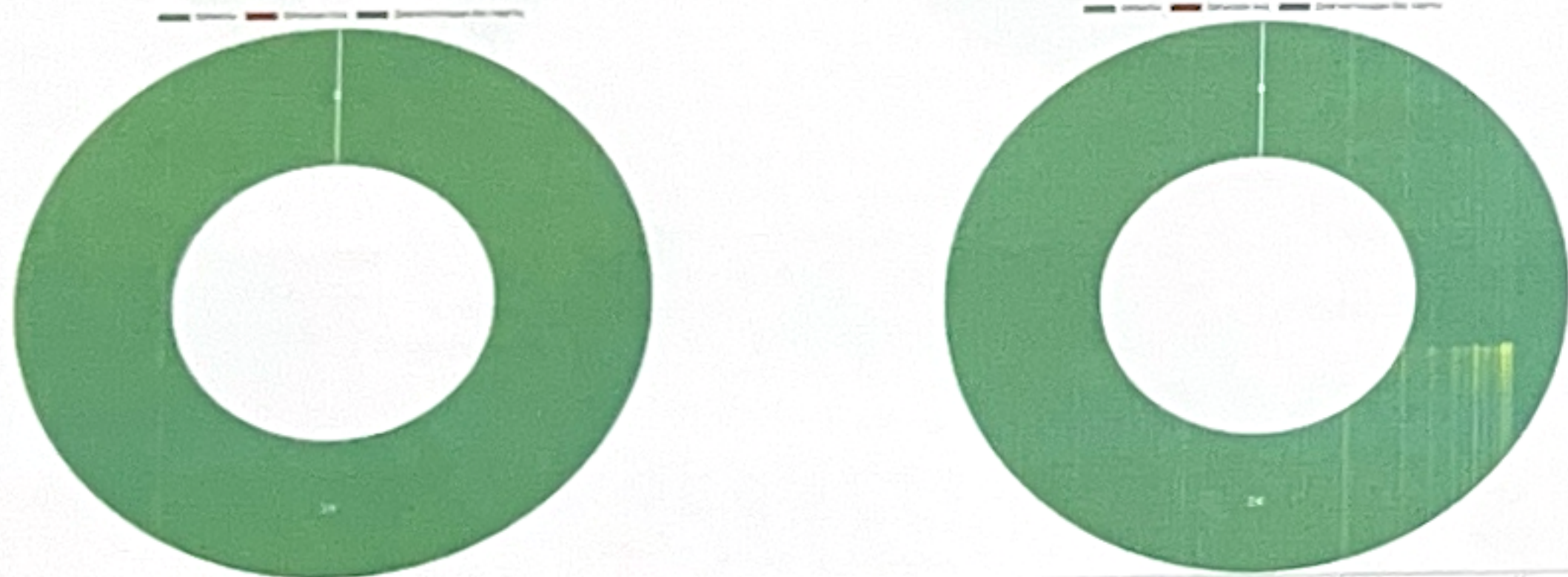
Өндеу нәтижесі бойынша: 8 «Г» сыныбы

Топтар	Денгейлер	Мектепте жалпы үрейленуі	Әлеуметтік дағдарысқа алаңдауы	Жетістікке жетудегі талпынысының фрустрациясы	Өзін көрсету қорқынышы	Білімді тексеру әрекеті кезіндегі қорқынышы	Айналасындағылардың күткен нәтижесіне қол жеткізе алмау қорқынышы	Қорқынышқа қарсы физиологиялық әрекеттің төмендігі	Мұғалімдер мен қарым-қатынаста мәселелерді шешудегі қорқыныштар	Барлығы
8с 24 адам.	Жоғары алаңдаушылық	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	8% 2 адам.	0% адам.
	Орташалан жоғары	0% адам.	75% 18 адам.	17% 4 адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	75% 18 адам.	0% адам.
	Төмен алаңдаушылық	100% 24 адам.	25% 6 адам.	83% 20 адам.	100% 24 адам.	100% 24 адам.	100% 24 адам.	100% 24 адам.	17% 4 адам.	100% 24 адам.

Қорытынды: Мектептегі жалпы мазасыздық-бұл баланың жалпы эмоционалдық жағдайы мектеп өміріндегі әр түрлі жағдайлармен байланысты формасы. Филипс тесті алу нәтижесі бойынша оқушыларда мектепке жалпы үрейлену байқалмайды. Оқушыларда төмен алаңдаушылық 100% құрады.

Өндеу нәтижесі бойынша: 8 «Ә» сыныбы

Денгейлер	Мектепте жалпы үрейленуі	Әлеуметтік дағдарысқа алаңдауы	Жетістікке жетудегі талпынысының фрустрациясы	Өзін көрсету қорқынышы	Білімді тексеру әрекеті кезіндегі қорқынышы	Айналасындағылардың күткен нәтижесіне қол жеткізе алмау қорқынышы	Қорқынышқа қарсы физиологиялық әрекеттің төмендігі	Мұғалімдер мен қарым-қатынаста мәселелерді шешудегі қорқыныштар	Барлығы
Жоғары алаңдаушылық адам.	0%	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	0% адам.	8% 2 адам.	0% адам.
Орташалан жоғары адам.	0%	68% 17 адам.	20% 5 адам.	0% адам.	0% адам.	4% 1 адам.	0% адам.	68% 17 адам.	0% адам.
Төмен алаңдаушылық	100% 25 адам.	32% 8 адам.	80% 20 адам.	100% 25 адам.	100% 25 адам.	96% 24 адам.	100% 25 адам.	24% 6 адам.	100% 25 адам.

Қорытынды: Мектептегі жалпы мазасыздық-бұл баланың жалпы эмоционалдық жағдайы мектеп өміріндегі әр түрлі жағдайлармен байланысты формасы. Филипс тесті алу нәтижесі бойынша оқушыларда мектепке жалпы үрейлену байқалмайды. Оқушыларда төмен алаңдаушылық 100% құрады.

II. Түзету – дамыту бағыты.

1. «Ойлар, сезімдер, мінез-құлық» Ы.Алтынсарин атындағы «Орта білім беру ұйымдарында кәмелетке толмағандар арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» бағдарламасын жүзеге асыру аясында өткізілген психологиялық сабақ.

Мақсаты: Эмоциялы өрісін дамыту, қатысушылардың сезімдерін айта алуы және анықтауға дағдылануды үйрету; «Ой,«сезім»,«мінез-құлық»түсініктерінің жіктелуі(дифференциациялануы); Топтың ынтымақтастығын көтеру;

Мерзімі: 13-14 ақпан 2025ж

«Ойлар, сезімдер, мінез-құлық» Ы.Алтынсарин атындағы «Орта білім беру ұйымдарында кәмелетке толмағандар арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» бағдарламасын жүзеге асыру аясында 5-6-сыныптар өткізілген психологиялық сабақ. Оқушылармен жағымды көңіл-күй орнатылып, бойларын сергітіп алды. Тренинг барысында оқушылар ой, сезім, мінез-құлық бір-бірімен қалай байланысты екендігін біліп әр сөзге жеке түсініктеме бере өтті. «Сүйсіну және ренжу» ойының жасау барысында оқушылар не сезінгендіктерін, ренжіген сәттегі ішкі сезімдерін атап бөлісті. Оқушылар өздерінің ішкі сезімдері мен қандайда бір істі жасағанда өздерінің ішкі сезімдер қандай болатыны туралы әңгімеледі. Оқушылар еркін жауап беріп, ашық әңгімеге түсе білді. Өздерінің ойын анық жеткізе білді. Өздеріндегі жағымды, жағымсыз мінез-құлықтарын баяндап, жаман мінездерімен жұмыс жасау керектігі айтылды. Өзара коммуникативті мәдениетті жетілдіру мақсатында тренинг соңында ішінде қалып қойған тілек, айтылмаған ойларын ортаға салып талқылады. Оқушылар тренинг ұнағанын айтып, кері байланыс жасады.

Оқушылармен жүргізілген жұмыс барысынан көріністер

2. «Емтихан кезінде стрессті қалай жеңеміз?»

Тақырыбы: «Үміт, сенім бізді алға жетелейді».

Мақсаты: Стрестік жағдайлардағы мазасыздану деңгейін төмендету жолдарымен таныстыру

Өткізілген уақыты: 15-16 ақпан, 2025 жыл.

Қатысқандар: 11 «А» сынып оқушылары.

2025 жылдың 15-16 ақпан 11 сынып оқушылары арасында «Үміт, сенім бізді алға жетелейді» тақырыбында тренинг өткізілді. «Сәлемдесу» жаттығуында оқушылар бір-бірімен ерекше амандасып, психологиялық оңтайлы ахуал орнатылды. Тренинг ережесімен танысып, «үміт, сенім» деген тақырыптарда ой қозғалды. «Мен үшін ҰБТ...» тақырыбында топтық жоба қорғалды.

Нұсқау: ҰБТ - ның қиындықтары мен жетістіктері, оның маңызы оқушылар, мұғалімдер, ата - аналар көзімен айтылып, жоба қорғалады.

Қорытынды: ҰБТ - заман талабы бола тұра, ол оқушыларға оқу грантын жеңіп алу мүмкіндігі. Ендеше, сол мүмкіндікті жібермеу әркімнің өз қолында. Өз білімі мен еңбегіне сенген адам ғана өз өмірінің қожасы бола алады деп қорытындылады.

Мазасыздануды төмендетуге арналған бірнеше тәсілдер бар, соның бірі - аутотренинг. Аутотренинг формуласымен оқушылар жаттығу жасады. Жаттығуды орындап болған соң оқушылар өз пікірлерін айтты. Қосымша оқушыларға мазасыздану емтихан кезіндегі жадының, зейіннің нашар болуының басты себебі. Әр адам мазасыздануды басу жолдарын білгені дұрыс. Кейде мазасыздануды төмендету үшін денеңді босансыту да жеткілікті болады. Бұл әдіс релаксация деп аталады. Денеңнің бұлшықеттерін босансыту немесе тыныс алу арқылы да релаксация жасауға болады

Өткізілген жұмыс барысынан көріністер:

III. Алдын алу, ағартушылық бағыты

1. «Достықты қалай үйренуге болады?»

Мақсаты: Оқушылардың достық туралы ұғымын кеңейту және нақтылау. Достарға деген қарым-қатынасты қалыптастыру, достықты қадірлей білу, бір-біріне көмек

көрсету және қамқор болуға үйрету. Қатысып отырған оқушылардың өз ойларын ашу. Қарым-қатынас жасауға көмектесу.

Өткізілген уақыты: 20-21.01.2025ж

Қатысқандар: 2-3 сынып оқушылары

Тренингімізді бастамас бұрын танысып алдық. Ең бірінші есіміміздің бірінші әрпінен басталатын сөз айтып, мысалы Мейірімді Майра т.б. Оқушыларды 3 топқа бөліну үшін партада 3 сурет бар. Гүл күн кітап 3 топқа оқушыларды бөлінді. «Өз есіміңді ерекше ата» (өз есімдеріне сын есім жалғап айту)

1. Гүл тобына: Достық дегенді қалай түсінесіңдер? Достық – ізгі ниетті адамдардың бір-біріне тек жақсылық жасауға серттесіп, ниет қосып іс-әрекетке ортақтасуы. Достық ізгі қасиет.

2. Күн тобына: Нағыз дос – Бірі – адал достық, екіншісі – амал достық дейді. Адал дос дегеніміз – адамға шабыт беріп отырады. Олар бір-бірінің қуанышында да сәтсіздігінде де ортақтасып отырады.

3. Кітап тобына: Жалған достық – ғұмыры қысқа болады. Олар бір-біріне шынайы болмайды. Бір-бірінің кемшіліктерін түзеп отырады. Оқушылар өз ойларын түсіндіріп, әңгімелеп берді.

«Достыққа қалай жетуге болады?» ойыны

1 жағдай. Екі ойыншы бір-біріне арқасын беріп отырып, бір мезгілде сөйлейді.

2 жағдай. Екі ойыншы бір-біріне арқасын беріп отырады. 1-еуі сөйлеп отырады, ал 2-шісі селқос тыңдайды.

3 жағдай. Екі ойыншы бір-біріне арқасын беріп отырады. 1-еуі сөйлеп отырады, ал 2-шісі мұқият тыңдайды.

Балалармен пікірлесу:

Қай жағдайда өзінді қолайлы сезіндің?

Досыңа сенгеннен кейін кедергіден өту оңай болды ма ?

Ал көзі байланбаған бала өзін қалай сезінді?

Оқушылармен ой-түйін жасап қорытындыладық :

Жақсылық, ізгілік жасаған адам өзін қолайлы, жайлы эмоцияда сезінеді.

4. «Достық» ойыны, допты бір-біріне лақтыру арқылы ойналады.

Мақсаты: Баланың бойына жақсы қасиеттерді сіңіруге көмектесу.

Маған досыңның кім екенін айт, мен саған кім екеніңді айтайын» деген мақал бар. Ендеше өзіңнің досыңның бойынан көргің келетін жақсы қасиеттерді айтып берді.

2. 4 – сынып оқушыларымен жүргізілген сауалнама (эссе) жұмысының қорытындысы хаттамасы

Мақсаты: 4- сынып оқушыларының 5- сыныпқа дайындық деңгейін байқау.

Әдістемесі: сауалнама

Мерзімі: 29 сәуір, 2025ж.

Зерттелуші объект: 4- сыныптар

Қатысқан оқушы: 134 оқушы

Қорытынды:

4- сынып оқушыларының 5- сыныпқа дайындық деңгейін байқау мақсатында 6 сұрақтан құрастырылған сауалнама жүргізілді. Сауалнама барысында оқушылардың болашақ 5- сынып оқушысы болу түсініктері толық қалыптасқан, дегенмен кейбір оқушылардың бойында сенімсіздік байқалады. Оның себебі оқушылар жаз бойында қосымша сабақ алу керек деген түсінік қалыптасқан, әсіресе 4 «А» сыныбы бойынша. Сонымен қатар үй тапсырмасын орындау жағдайлары оқушылардың 30 % - ында ата-ананың араласуы арқылы ғана орындалатынын байқатты. Ал оқушылардың пәнге деген бейімділігінде нақтылық жоқ екендігі байқалады. Барлық оқушылардың 15% ғана математикалық бағытқа қызығатынын байқатса, қалған 85% аралас, яғни нақты пәндерге деген қызығушылығы тұрақсыздығын байқата білді.

3. «Қиын жағдайларда не үйренеміз» Ы.Алтынсарин атындағы «Орта білім беру ұйымдарында кәмелетке толмағандар арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» бағдарламасын жүзеге асыру аясында өткізілген психологиялық сабақ.

Мақсаты: Оқушыларға өмірде болатын қиын өмірлік жағдайларды түсінуге көмектесу; Мінез-құлық репертуары мен өмірлік тәжірибесін кеңейту;

Мерзімі: 06-07 наурыз, 2025ж

Қатысушылар: 8 -10 сынып оқушылары

«Қиын жағдайларда не үйренеміз» Ы.Алтынсарин атындағы «Орта білім беру ұйымдарында алдын алу» бағдарламасын жүзеге асыру аясында, 06 наурыз күні 8 сынып оқушыларына "Қиын жағдайдан не үйренеміз?" тақырыбында тренинг өткізілді. Тренинг өткізу барысында оқушылар

"Жұппен сұхбат", "Өмірлік бағыт", «жұптасып шығу» 3 кезеңнен тұратын:

1. "Мен сенемін"

2. "Мен үшін өте қажетті..."

3. "Мен осылай жасағым келеді" тапсырмаларды орындап, жаттығулар жасады. Оқушылар әрбір тапсырманы орындап болған соң әсерлерімен бөлісті. Ертегі тыңдап соның өздері қалағанындай аяқтады. Қиын жағдайлардан шығу жолдарын талдап, талқылады. Тренинг соңында оқушылар өздерінің толғандырып жүрген сұрақтарын қойып, жауап алып, кез-келген қиын жағдайдан шығуға болатындығын ұғынды.

♥ Кез келген қиын өмірлік жағдай белсенділіктің бұзылуына, айналамыздағы адамдармен қалыптасқан қарым-қатынастың нашарлауына әкеліп соғады, сезімдер мен жағымсыз эмоцияларды, жеке тұлғаның дамуына теріс салдары болуы мүмкін түрлі қолайсыздықтарды тудырады. Сондықтан адам мүмкін болатын нұсқалар мен жолдар туралы мүмкіндігінше білуі керек.

Оқушылармен жүргізілген жұмыс барысынан көріністер

4. «Буллинг және кибербуллинг»

Мақсаты: толерантты мінез-құлық нормалары негізінде оқушылардың тұлғааралық қарым-қатынасын қалыптастыру және психозмоционалды климатын нығайтуға ықпал ету. Буллинг жағдайларын тануға және оған қарсы тұруға үйрету.

Тренинг міндеттері - буллинг пен кибербуллингтің себептері мен формалары туралы көзқарасын қалыптастыру; қатысушылармен бақылаушы позициясынан буллингтің жағдайына жауап беру тәсілдерін талдау; қарым-қатынаста тұлғаның әлеуметтік-ізгілік мотивтерін қалыптастыру; кикілжіндерге сындарлы әрекет етуге дағдыландыру; мақсат қоюға және оған жетуге дағдыландыру; өмірлік перспективаларын құру және ұмтылу.

Мерзімі: 21 сәуір, 2025ж

Қатысушылар: 5-11 сынып оқушылары

Тренинг барысында оқушыларға буллингтің негізгі себептері мен салдары, сондай-ақ құрдастарының зорлық-зомбылығын анықтау және жолын кесу тәсілдері ұсынылды. Психолог жәбірленуші мен агрессорды қалыптастырудың психологиялық механизмі, қорқытудың алдын алудағы мұғалімдер мен ата-аналардың рөлі сияқты аспектілерді қарастырды және деструктивті мінез-құлық көріністеріне қалай тиімді жауап беру керектігін көрсетті.

Оқушылар пікірталасқа белсенді қатысып, өз тәжірибелерімен бөлісті және мәселені шешу бойынша өз идеяларын ұсынды.

Осылайша, тренинг жасөспірімдер арасында салауатты психологиялық ортаны қалыптастыру және қорқытудың зиянды тәжірибесінің алдын алу жолындағы маңызды қадам болды.

Оқушылармен жүргізілген жұмыс барысынан көріністер

5. Ақпан айының 25 күні: «Біз біргеміз». Тақырыбында 10 сынып оқушыларымен тренинг өткізілді.

Мақсаты: топты біріктіру және тиімді командалық өзара әрекеттестік құру.

Өткізілген уақыты: 25 ақпан, 2025жыл.

Қатысқандар: 10 «Б» сынып оқушылары.

2025 жылдың ақпан айының 25-і күні 10 сынып оқушылары арасында «Біз біргеміз» тақырыбында тренинг өткізілді. «Қыздыру» жаттығуында оқушылар бір-біріне жақсы тілектерін айтып, психологиялық жағымды ахуал орнатылды. Тренинг ережесімен таныстырылды.

«Сенімді құлау» ойын жаттығуын жасау арқылы оқушылар бір-біріне сенім арта алатындықтарын, ұйымдаса бірге жұмыс атқара алатындықтарын көрсетті.

«Ыдыстағы су» жаттығуында оқушылар ұйымшылдық пен бірлесе отыра ыдыстағы суды жерден көтеріп, төгіп алмай, қайтып орнына қойып, бірлесе жұмыс атқара білді.

«Сіз қандай адамсыз?» өзін-өзі тану жаттығуын орындап оқушылар өздері туралы қызықты ақпараттар ала білді.

Оқушылар тренингтік ойындарға белсен қатысып, барлығы ұйымдаса отырып берілген тапсырмаларды орындады. Әр ойын жаттығуынан алған әсерлері мен кездескен қиындықтарын айтып өтті. Оқушылар тренинг барысында ашық, ұйымшыл, тату бола білді. Топтық жаттығуларды қызыға орындап, керемет көңіл-күйде болды.

Өткізілген жұмыс барысынан көріністер:

6. 2024-2025 оқу жылында «Сенім жішігін» ұйымдастыру туралы есеп

Мектебімізде жыл бойы зорлық-зомбылықтың, келеңсіз жағдайдың және қылмыстың алдын-алу мақсатында «Сенім жішігі» мен Сенім телефондары тұрақты жұмыс жасады. Сенім жәшігіне келіп түскен хаттар айына бір рет мектеп бұйрығы негізінде қаралып, акт жасалынады. Сенім телефондарына және жәшігіне түскен хаттарды ашу, кеңес, сұхбат беру төмендегі комиссия мүшелерінің қатысуымен атқарылады.

1.Жанакова А.К - директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары

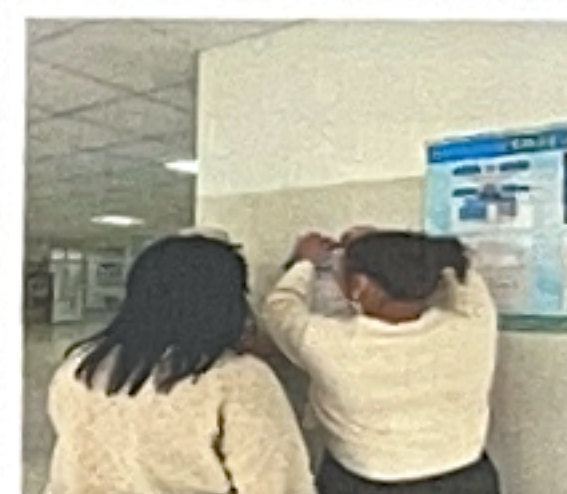
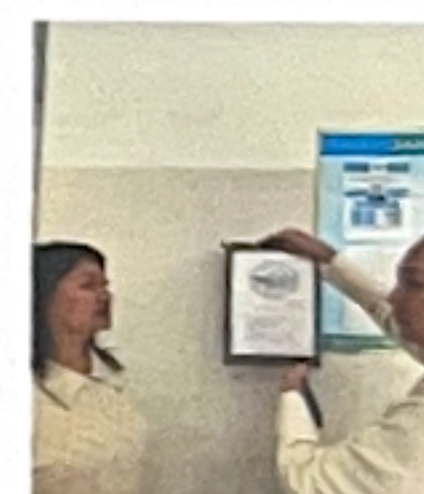
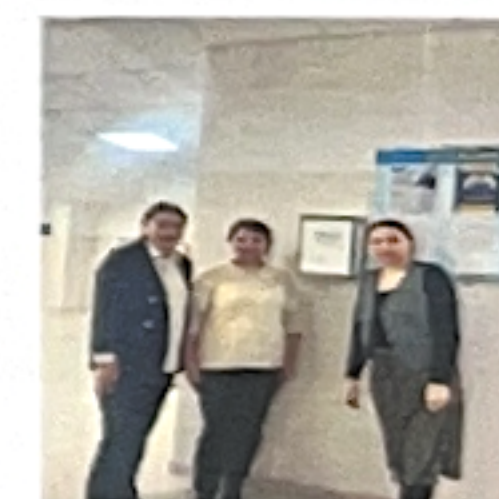
2. Нургожанова А.Ж- мектеп психологы

3. Төлемісова М.Ж - әлеуметтік педагогы

«Сенім жәшігіне» түскен ақпараттармен жұмыс істейтін жауапты тұлғалар оқушылардың және ата-аналарының немесе оларды алмастыратын тұлғалардың жазбаша өтініштерін қарап, құпия түрде сақтай отырып, алдын-алу, кеңес беру жұмыстарын жасайды.

Әр тоқсан сайын «Сенім телефоны және сенім жәшігі туралы оқушылар мен ата-аналарға толық ақпарат берілді.

Жыл басынан бері бекітілген кестеге сәйкес комиссия құрамы ашылған күндерге АКТ жазды. «Сенім жәшігіне» келіп түскен шағым, ұсыныс және сұраныстар түскен жоқ.

IV. Кеңес беру бағыты:

2025-2026 оқу жылының I жарты жылдығы		II ЖАРТЫ ЖЫЛДЫҚ
Мұғалімдер	39	12
Ата-аналар	14	4
Оқушылар	51	39
Барлығы	104	55
Жыл бойы		159

Ү. Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс

1. Биыл 2024-2025 оқу жылын мектебіміз 1407 оқушымен бастап, жыл соңын 1507 оқушымен аяқтап отыр. Жаңадан келген барлық оқушылардың құжаттары дер кезінде зерделеніп, жаңа ортаға қалыптасып кетуі сырттай бақылауда болып отырды. Оқушылар арасында жаңадан келген оқушылармен ешқандай конфликті жағдай орын алған жоқ.
2. Оқушыларға психологиялық көмек көрсетуге арналған әдістемелік материалдар базасымен толық қамтылған. Психологиялық әдістемелер арнайы рұқсат етілген, мектеп басшылығымен бекітілген жүйеде аңқарылды.
3. Педагогикалық-психологиялық атқарылған жұмыстар есебі мектептің педагогикалық кеңестерінде қаралып, өз бағасын алып отырды.
4. Әдістемелік бөлім ұйымжастырылған іс-шараларға, семинар, конференцияларға қатысып отырдық, соның ішінде Ақмола облысының білім беру ұйымдары арасында өткізілген «ҮЗДІК ПСИХОЛОГ КАБИНЕТІ» облыстық байқауында I ДӘРЕЖЕЛІ Дипломға ие болдық.

5. 9-11 сынып оқушыларын мемлекеттік емтихан тапсыруға дайындық жұмыстары жүйелі жүргізіп отырылды. Сонымен қатар Б.Алтынсарин атындағы ҰБА «Орт білім беру ұйымдарында кәмелетке толмағандар арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» бағдарламасын іске асыру аясында тренингтік сабақтар өткізілді.
6. Оқу жылының I жарты жылдығында белгілі себептермен өткізілмей қалған 2-3 сынып оқушыларының өзін-өзі бағалау бойынша алынған баспалдақ әдістемесінің өңдеу нәтижесі аяқталып, сынып жетекшілеріне әр бала жайлы мәлімет түсіндіріліп, талданып берілді.

Қорытынды: 2024-2025 II жарты жылдығы бойынша жоспарланған жұмыстар дер кезінде атқару қолға алынып, жасалып отырылды.

Ата-аналар, оқушылар, мұғалімдер тарапынан қосымша сұраныстар дер кезінде қанағаттандырылды.

Мектеп психологтары:

ӘБУ.Л.С.

Г.КАИРКЕНОВА